

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybeeskerek, 1899.

XXVIII. évfolyam. 40. szám.

Szombat, február 18.

Hirdetési árszabvány:
 Hét napra ———— 15 krt.
 Félévre ———— 60 „
 Negyedévre ———— 30 „
 Egy hónapra ———— 15 „
 — Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
 Azonkívül az összes hirdetési
 irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
 mindennap esti 6 óráig.

A gabonauzsoráról.

Alig van tárgy a már eliszaposodó politikai életen kívül, a mi úgy a nagy, mint a jogász közönséget jobban érdekelné, mint a gabonaperek sorsa.

Különböző bíróságoknál, a legkülönbözőbb jogi felfogások merülnek fel, a pesti Lloyd és az Ügyvédek Lapja február 4 én két nagy cikket közöl tekintélyes jogászoktól, mihez hozzászólni talán érdemes lesz e lap hasábjain is. A gabonakereskedők ringje röpiratokkal dolgozik, sőt Darányi minisztert is megtámadják, mert rendeletet hozott ellentük, szóval folyik a harc élet halálra, sőt akad olyan főszolgabíró is, a ki a gabonauzsorások pártjára állva, a gabonauzsora ellenmozgalmak elnyomására törekedett s minthogy arra képtelen, hivatalos hatalmát legalább azok díszkreditálására használta fel, a kik azok élére álltak. Ez hivatalos uton nyeri majd elintézését; addig is a nagyközönség megítélésére bizom, hogy mi érdekek vezethették ezen főszolgabírót.

A cikkírók a gabonaelvétel mellett törnek lándzsát s megvallom, hogy a mig magam is a dolgok mélyére nem tekinttem, az ő nézetükön voltam, sőt több feleket képviseltem is; de később belátván annak törvénytelen voltát, a képviselőlettettem s éppen ezért szakaszosan felelhetek a cikkíró uraknak, a kiknek e téren különös praxisuk nincs, hogy miben is áll a buzaelvétel.

Tavaszzal, február—márciusban, a hogy a munka kezdődik, a kisgazdának pénzre van szüksége; minden faluban van a buzaelvételért tűzőnek ágense, a kihez a paraszt elmegy pénzt kérni, ez ad is neki pénzt; ha a paraszt elad a terméséből neki búzát, minek a rendes vételi ára 4—5 frt; erről a paraszt aláír egy Schlusslevelet és egy váltót s kötelezi magát aug. 20-ára vagy a búzát, vagy annak tőzsdei árát fizetni. Ezen senki sem talál semmi megütközni valót; kinek-kinek az akarata a maga törvénye; a paraszt eladta a búzáját, szállítani köteles s ha nem szállít, köteles fizetni annak az árát s bepereltetik. S miért ne! bizony annak a földmivesnek jól esett, a mikor tavasszal az első szóra zsebre tett 100 frtot (ez a kereskedői felvétel) s ki tehet arról aztán, ha a buza ára 10—12 frtra felszökött.

Van azonban ennek más háttére!

Első sorban az ügylet alapját turpis causa képezi s nem volna megítélendő a következő okokból. A földmives tavasszal tényleg rendesen szorult helyzetben van, pláne ha az előző év rosszul sikerült, ezt a kereskedők is beismerik!

Pénzre van szüksége, a mit egy aláírással kap az ágenstől; azonban az ágens nem ad neki kölcsönt, mert azt csak 8%

kamatra lehet adni, különben uszorát képez.

A paraszt célja pedig a kölcsönrel való segítség; a kereskedő tehát így szól a kisgazdához: kölcsönt nem adok, de ha a termésedből eladsz előre, adok métermázsáért 4—5 frtot, minthogy a parasztnak pénzre szüksége van, rá áll, mivel szorult ember eladja még a lelke üdvösségét is. A 4—5 frttal azonban neki a termelési önköltsége alig van fizetve; nem találék én sem megütközni valót, még azon se, ha a tőzsdén akkor jegyzett ár szerint vásárolná a kereskedő a búzát; lecsapva azon összeget, a mely a helyi és tőzsdei ár között rendesen differál; de az sem való a kisgazdának, hanem való olyan nagybirtokosoknak, a kik a termésük egy részével speculálhatnak, mert a megmaradó másik rész kiegyenlíti a netaláni veszteséget, szóval ha tőzsdei határidőzet volna, akkor ez pászolhat báró Daniel Ernő vagy gróf Hunyady Imrére, mint a kikre a kereskedők röpirata hivatkozik!

A buza tényleges ára pedig ugyanakkor a helyi piacon 7—8 frt, a tőzsdén pedig a határidőre kötött üzletek szinte ezen összeg körül mozognak, tehát a 4—5 frt hoz mértén cirka 3 frttal olcsóbban vette a kereskedő meg a búzát a kisgazdától a rendes áron alul.

Igaz ugyan, hogy ehhez hozzá lehetne még tenni azon differenciát, a mi a helyi és a budapesti ár között szokott fenforogni, itt szokták elrejtetni akarni az aránytalan hasznat, de minden ember tudja, hogy a legmeszebb lévő helyi ár sem differál 50 kr-nál többet a tőzsdei árnál, a tökéletes közlekedési eszközök a kifejlődött konkurencia folytán. Így tehát még mindig 2 frt 50 kr. marad mint nyereség. Igaz ugyan, hogy ez nem tisztán nyeresége a nagykereskedőnek, mert ebből az ágens is kap, de az ágens felett álló komitens is leszedi a tejfölt s úgy jut ez csak el a nagy kereskedő kezébe. Ugyanis a nagykereskedő kiadja a komitensnek a jelszót:

— 6 frtjával átveszem Öntől az elővételit, vásároljon tehát be 10.000 mm. búzát.

A komitens így gondolkozik:

Lehetne itt nyerni 1 frtot is, mit vegyem én 6 frtjával? Bevásárlom 4 frt 50 krral! S utasítja az ágenst, hogy 4 frt 50 krjával vehet részére búzát előre. Az ágens is egyet gondol, miért kapjon ő csak 1 frt cenzáldíjat, métermázsánként, megveszi a búzát 4 frtjával s így kap 50 krt métermázsánként, derique kiki zsebre teszi a maga szép, de aránytalan hasznát a kisgazda bérére; aránytalan pedig ez a haszon, mert malaga szállón nyeret métermázsánként a kereskedő kicsibe, a hol a legnagyobb haszon 6—8 frtot, de cukron, a mi szintén csak élvezeti cikk, nagyon jó, ha nyer 1 frtot, mert currens áru s mindennapi használatu s ezért is

100 szor kell neki alászolgáját kivánni; a nagykereskedők pedig a kész áru búzán legfőlebb 5—10 krt ha nyerhetnek métermázsánként. Világos tehát ebből, hogy az elővétel, a hol a kisgazda kihasználta s 2 frt 50 kr. haszon éretik el, maga mint üzlet inmorális s ezt még a kereskedők röpirata is beismeri.

De ezzel még koránt sincs a dolog befejezve. Az aláírt Schiuszlevélben a paraszt kötelezi magát őszszel vagy a búzát, vagy az árát fizetni, ha búzája nem terem, fizeti az árát, de a buza ára felrughat 10—12 frtra. A parasztól megvett árut a kereskedő a tőzsdén tovább adta rendes áron és biztosította magának a nyereséget s az összes netáni veszteségi számlát áthárítja a paraszt nyakába. O tehát játszik a tőzsdén biztos haszonnal, a paraszt pedig viseli a vele járó rizikót és fizeti a veszteséget. Természetes dolog, hogy sokkal intelligensebb emberek is ott hagyják fogukat a tőzsdén, ha tőzsdei játékkal foglalkoznak, sőt professzionális kereskedők is tönkre mennek, ha nem eléggé elővigyázatosak. Természetszerű, hogy a szegény paraszt is tönkre megy az ily üzlet mellett, mert sokkal szűkebb látókörű, sem hogy ő a tőzsdei árhullámzásai esélyekkel is számot vetne az eladásnál s beleszedül mikor a kapott 4—5 frtért 6 hónap mulva 10—12 frtot kell fizetnie. De itt még az is a bökkenő, hogy a paraszt nem is kötött tőzsdei üzletet, mert ez esetben, ha tavasszal a buza-ár magas, tán még nyerhetne is valamit, holott már maga ezen tőzsdei határidő-üzlet turpis causa okából a paraszttal szemben a tőzsdei bíróság nem ítéli meg, hanem elutasítja a kereskedőt. Mennyivel inkább turpis causát képez tehát ezen üzlet, a hol oly minimális árért vétetik meg a parasztól az áru előre, a tőzsdei és helyi ár-folyamon is alól, hogy termelési ára is alig lévén megfizetve, nyereségről szó sem lehet, hanem egyenes veszteségnek megy elébe, mert oly alacsony az elővételi ár, hogy ez soha el nem éretik. Azt hiszem, hogy ezzel meg van mondva a turpis causa. Így tehát ezen üzlet se nem tőzsde-üzlet, se nem határidő-üzlet, se nem fogadás, se nem elővételi üzlet, hanem egyszerű paraszt becsapás!

De megvannak ezen üzletben az uszora jelenségei is, mert kétségtelen, hogy az a paraszt, a ki oda van kényszerítve, hogy az alig kikelt buza-termését eladja, az szorult helyzetben van; kétségtelen az is, hogy a mi őstermelést tűző sok helyen még nem is trágyázó parasztjaink tapasztalatlanok s könnyelműek, mert a törvényhozás kénytelen róluk gondoskodni s hozta védelmükre a korcsmai hitelről szóló uszoratorvényt is. Kétségtelen az is, hogy a paraszt célja kölcsönfelvétel, de mivel a kereskedő 8% kamatra nem adja a pénzét, magasabb percent kikötése azon-

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krtól méterenként legújabb mintázat s színekben

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben

(cs. és kir. udvari szállító).

valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krtól méterenként — sima, csikos, kockázott, mintásott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát-fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s házhoz szállítva.

Minták posta fordultával.

Magyar levelezés. Svájcha kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

(29/II—13.2)

ban tilos, tehát azt mondja: kölcsönt nem adok, de buzára adok s ott biztosít magának 80—100 percent kamatot 6 hónapra; ha pedig a buza ára felszál, fizet a paraszt 300—450 percentet: 4 forint helyett 12 forintot! Kétségtelen tehát ez is, hogy az adásvétel alakjában rejtett kölcsön szinlelt ügyletet képez s minthogy ezen kötelezettség biztosítékául még egy bírác-váltót is aláíratnak vele, a mi, ha a paraszt nem fizet, bepereltetik, kész van az uzsora ismérve. Mert azt mindenki fel-tételezheti, hogy az ilyen tizlet a paraszt anyagi romlását előidézi, ezt tények igazolják oly módon, hogy minden telek-könyvi lap gabonauzsora követelésekkel van tulterhelve és társadalmilag tudott tény a kiscgazdák tönkrementele s ha százat megkérdeztünk, 92 gabonauzsora folytán ment tönkre, vagy hirtelen, vagy lassanként.

Az kérdeznénk, hol van a tulságos mérvü anyagi előny? azt már az előbbiekben kimutattam, de még ott is rejlik a külömbeni rajta huzott aránytalan hasznon felül, hogyha az árhullámzás 12 frtra szokik s ezen veszteségi esély a paraszt nyakába szakad, a mit ha a paraszt fizet a kereskedő helyett, vagyoni előnye már ez maga a kereskedőnek, hogy az nem az ő zsebéből megy ki, s ha nem ő nyeri ezen hasznot, akkor fogja nyerni azt a harmadik, a ki végső fokban a nyereséget tényleg zsebre vágja. Ehhez járul még, hogy a paraszttal kikötik, hogy tőzsde szerinti prima vagy legalább is usance árut köteles a „Schluss“ szerint szállítani, bizony nagyon kevés intelligens ember van, a ki meg tudná mondani, hogy mi ez. Ha aztán a paraszt szállítja a buzát, mindjárt előállanak vele, hja barátom, az nem tőzsdei usance buza, ezt én nem fogadom el, ha csak nem adsz rá 30 percentet, ezt előbb triörözni kell. A szegény paraszt pedig fizet, mert triörje csak az uraságnak van.

Megjegyzem még, hogy csak nagyon fejlett kiscgazdaság az, a hol nem prima, de csak usance árut is produkálnak, legtöbb helyen a kiscgazdának ilyen áruja nincs, de triörözéssel 7—8 % veszteséggel előállítható.

Ha még ehhez hozzájárul, hogy az ágensek hada kissé táglelkü ösmeretü, parasztjaink pedig sok vidéken a műveltség nagyon alacsony fokán állanak, úgy hogy sok helyen még a trágyázás sem divik, s hogy ennél fogva leirhatatlan az a sok visszaélés, a mi a már eddig elmondotakon kívül mindentféle alakban elkövetetik s a mik tényleg eoipso criminális utra tartoznak, s ha tekintetbe vesszük, hogy a váltóba burkolt tizlet és visszaélések ellen rendszeren tanuk hiányában nemcsak hogy a paraszt, de még az ügyvéd sem képes megvédeni, azt hiszem, hogy ezen tizletág tarthatatlan voltát eléggé kifejtettem. Csak azt fűzöm még hozzá, hogy Németországban, a hol a parasztság a műveltség sokkal magasabb fokán áll s a kiscgazdaságok mintaszerekek, de az ország magában véve indusztriális jellegü, mégis okvetlen szükségét látták annak, hogy ezen tizletágot törvényhozásilag betiltassák.

Megengedem én azt, hogy a nagykereskedők nem célozzák az ilyen aljas üzelmeket, de óhatatlan, hogy az végeredményben ide ne fejlődjék s bármint is óhajtják szépíteni a dolgot, általánosan ösmeret tény, hogy nem a rossz esztendő, hanem a gabonauzsora az, a mi a tönk szélére juttatták a kiscgazdáinkat. Darányi miniszter urat illeti egyedül az érdem, hogy e téren a kiscgazdák érdekében sikra szállott s miután érzik, hogy hathatósan működik közre a visszaélések megszüntetésére, ringet alkotva törnek ellene, a mely mesterfogásukkal a műborgyartók is utánozni kezdenek. Annyira fajult a ring, hogy a kész árut sok helyt nem vessik.

A kir. Kuria helyesen foglalta el azon álláspontot, midőn polgári uton a kereskedőt az általa adott összeg és annak kamatain tuli követelésével elutasította s a fenyítő tanács az uzsorát kimondotta s a mely két határozat most általános pertractálás tárgyát képezi s csak ezen a két ítéleten épülhet fel Magyarország kiscgazdasági jövője, a mig a törvényhozás is nem intézkedik.

Dr. Abonyi Henrik,
ügyvéd.

HIREK.

Tájékoztató

Február 26. Az Olvasókör matinéja.

Február 28. Pincórek bálja.

Március 4. Kereskedő ifjak bálja.

Március 13. Közigazgatási bizottság.

A gőz- és kádfürdő mindennap reggeli 6 órától esti 7 óráig nyitva van; bülgyek részére kedden, esütörtökön és pénteken d. u. 6 óráig; ugyanazon napokon 1/4-6-tól 8 óráig este urak részére is.

A kórházi bizottság folyó február hó 25 én d. e. 11 órakor az alispáni kisteremben dr. Dellimanics Lajos elölküle alatt ülést tart a következő tárgysorozattal: A központi József-kórház helyiségének számozása és felirataira vonatkozó költségvetés. — A módosi kórházi igazgatóság előterjesztése a gondnoki lakás tárgyában. — A török-kanisai kórház előterjesztése a kórházban szükségeslendő több tárgyak beszerzése és egy mindenes szolgálófoglalása tárgyában. — Ugyanezen kórház megszürető előterjesztése a mindenes szolgáló alkalmazása tárgyában és a netalán időközben beérkező ügyek.

Városi közgyűlés. Nagybecskerek város képviselőtestülete február hó 20 án d. u. 3 órakor tartja rendes havi közgyűlést.

Zmejánovics püspök Jarkovácson. Levelezőnk írja: Ritka kitüntetés érte közsagunkat f. évi február hó 11., 12. és 13-án, a mely időben Zmejánovics Gábor szerb püspök látogatásával tisztelte meg Jarkovácst. Szombaton este a lehető legfényesebb fogadtatásban részesült az egyházfő. A vasuti állomásnál az antalfalvai járás nevében Szávits Gerő főszolgabíró szép magyar beszéddel fogadta. Ezután Markovics Döme községi jegyző üdvözölte a politikai község nevében szerb nyelven, mire a püspök és kísérete a lakosság nagy részével bevonult a templomra. A vasuti indóháztól egész a templomterig a község ki volt világítva. A magas vendég Mihájloviics P. Mihály földbírtokos vendégszerező házába volt szállva, a hol a községi képviselőtestülete, a gör. kat. egyházközség, a községi iskolaszék és a tanítói kar testületileg tisztelgett előtte. Vasárnap fényes istentisztelet volt, déiben társasbéd, a melyen sokan vettek részt. Az első felköszöntőt Zmejánovics püspök mondta a királyra, ezután Markovics Döme községi jegyző talpraesett beszédben Torontálvármegye szeretett főispánját éltette. Harmadik szónok Mihájloviics P. Mihály dr. Rádics helyettes püspökre emelte poharát. Egész hétfő délutánig szerezéseltette a magas vendég közsagunkat és délután 3 órakor fényes kísérettel Tomasevácsra távozott.

Iskolagyermekbarát. Miután az e hó 12 ére hirdett közgyűlés a tagoknak gyárászámban való megjelenése miatt megtartható nem volt, az egylet e hó 19-én, azaz holnap, vasárnap d. e. 11 órakor tartja alapsabályilag határozatképes, rendes közgyűlést a közs. iskolai épületben, melyre a t. tagok eszenel is meghivatnak.

Hymen. Ocsovszky Gusztáv nagykomlósi gyógyszerész eljegyezte Láng Erzsike kisasszonyt Kis-Osztról.

Művészet Nagybecskereken. Vágó Pál festőművész már visszaérkezett Nagybecskerekre s így újra teljes a becskereki kiscd művészkolonia. Nagyban folynak a legközelebb megnyíló képzőiskola előkészületei is, a mely minden tekintetben meg fogja lepni a közönséget. Edvi Illés László, Németh Lajos és Streitmann Antal urak legszebb műveiket állítják ki az alispáni kisteremben, a melyet a vármegye a legnagyobb előszékenységgel engedett át a művészeknek.

Nagy idők tanuja. Napról-napra fogy gárda s kevesebb lesz azok száma, kik a 48/49-es évek viharos napjait karddal kezökben végigbarcolták. Ma vettük azon igazán szomorú hírt, hogy eszen hősök gárdájának egyik kiváló tanja, Körösi Szabó János, a kisorossi uradalom tisztartója örök nyugalomra tért. Mint honvédhadnagy a forradalom buzgó harcosa volt, a hol is számos ütközetben tüntette ki magát hősiessalásántása által. Pár évvel ezelőtt kiváló gazdasági működéséért 8 Felsége az arany érdemkereszttel tüntette ki. A hallozósáról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Ösv. Körösi Szabó Jánosné, szül. Gyöngyössy Ilka a maga és gyermekei: Szabó Irma és férje dr. Kiss Károly, és gyermekei: Janika és Jenőke, Szabó Isabella és férje dr. Hamel Nándor, nemkülömben Szabó Ferenc és neje. Szabó Lajos, neje és gyermekei Odón és Arpad. Szabó Pál és neje. Szabó Ilona és férje Ludrikovics Ernő és gyermekei: Valéria, Etelka, Sándor, Ilona és Stefánia, ösv. Gyöngyössy Józsefné, valsmint a nagyszámú rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy forrón szeretett férje, a legjobb apa, após, nagypapa, vő és rokon Körösi Szabó János, a kisorossi uradalom tisztartója, 1848—49-iki honvédhadnagy, az aranyéremkereszt tulajdonosa, volt iskolaszéki elnök, hosszas és súlyos szenvedés után élte 82 ik, boldog házasságának 29-ik évében f. évi február hó 16-án hajnali 1/4 órakor az Urban csendesen elhunyt. A drága halott hült tetemei f. hó 18-án délután 3 órakor fogtak a gyászházban a róm. kath. egyház szertartása szerint be-szenteltetni, s a róm. kath. temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő saent misa áldozat a boldogult lelki üdvéért f. hó 20 án d. e. 9 órakor fog a kisorossi kegyurasági templomban az egek Urának bemutatatni. Kelt Kisoreszon, 1899. február hó 16. Aida és béke poraira!

Az első pillangó. Az időjárás úgy tesz, mintha teljesen leszámolt volna tel apóval, ma már egy valóságos derült, verőfényes tavaszi napot előlegezett. Lapunk egy barátja be is küldött egy pillangót szerkesztőségünknek, valószínűleg az első, mely az ideit kitelet hírnökeül még nagyon is korán csapongott a virágtalan kertekben. A kedves hírnököt elküldtük báli tudósítónknak, szolgáljon neki tanúságu, hogy a lepkek állhatatlanok, csapongók, ha nem vigyáznak, előbb-utóbb horogra kerülnek.

Köszönetnyilvánítás. A nagybecskereki takaréks és előlegegylet tek. igazgatósága szives volt a főgimnáziumi deáksegélyző egyesület céljaira 25 forint adományozni, mely nagylelkü adományért hálás köszönetet mond a főgimnáziumi igazgatóság.

A Kuria a gabona-uzsoráról. A Kuria tegnap toglalkozott azzal a jogesettel, melynek eldöntése elé nagy érdeklődéssel néztek a gabonauzsora-ügy minden érdekeltjei. Egyik temesmegyei gabonakereskedő ellen tudvalevően a fehértemplomi törvényszék vádhatározatot mondott ki azon a címen, hogy az illető kereskedő elővételi tizlet leple alatt uzsorát üzött. Ezt a vádhatározatot tárgyalta a Kuria s döntésében megerősítette a fehértemplomi törvényszék határozatát, úgy hogy ennek következtében a vádolt kereskedő ellen most már tényleg megindul az uzsora miatt való büntető eljárás. Megjegyzendő, hogy a Kuria döntése nem a becsületesen kötött elővételi tizletet itéli el, hanem csak az olyan elővételt, mely mögött uzsora rejlik.

A bajusz. Gulyás János és Miháloviics András tordai legények nem szerették egymást valami nagyon. Természetes, hogy leány okozta köztük a háboruszkodást, egy bogár szemü kis lány, a ki hol az egyikre, hola másakra kacsiatgatott, úgy látszik azonban, hogy Gulyás Jánost szerette mégis jobban. Az ilyen ellentéteket csakis vér tudja kiegyenliteni, legyen bár néhány öspp; tudta ezt Miháloviics András is, azért egy este találkozza szerencsés vetélytársával, hirtelen megragadta annak bal bajuszát és egy gyors rántással kiscdte a helyéből, hadd ábránduljon ki Jánosból a bogárszemü kis lány. Gulyás most a törvény előtt keresi a maga igazát, a hol kap-hat ugyan elégtételt, bajuszt azonban nem.

— Az influenzás Nagybecskerek. A merre csak jár az ember, mindenfelé influenzás betegekkel találkozunk. A szokatlan enyhén idő a legalkalmasabb tudvalevőleg arra, hogy lecsedjen lábainkról, mert ki nem hisz a melegen nap sugaraknak? Egy hírneves orvos erről a kérdéssel, mely szerint Nagybecskereken is felelte aktuális, a következőket írja:

As influenza a legalattomosabb és ezért a legveszedelmesebb betegségek közé tartozik. E tulajdonságát fokozza a közönséges meghülés következményeire hasonlító természete; a legtöbb ember, a ki influenzaba esik, az első napokban megelégszik rá, hogy egy kis náthán vagy magától elmúló köhögéssel kívül nincs egyéb baja. Az ilyen emberek a lázzal sem törődnek, mely jelentésként, fennjárnak, végzik a dolgukat és várják a javulást. E helyett aztán a felső légútszervi csatornákból a hurut lassankint lecsúszdik a mélyebben fekvőkbe, beáll a tüdőhurut, sőt tüdőgyulladás is, a mi aztán még a herkulusi természetű embereket is egy két nap alatt elviszi. Számos szomorú eset bizonyítja ezt. S az ilyenek annál tragikusabbak, mivel az influenza, ha ragadósságánál fogva nagyon elterjedt betegség is, csak a legtrikábban okozza halált, egészséges, ép embernél talán soha, ha az emberek elővigyázatosak lennének. A védekezés igen egyszerű. Mikor valaki a náthát, köhögést és légszűrhurut lással és főfájással kapja meg a hozzá még étvágyhiányt és emésztési zavarokat is vesz magánál észre, a legokosabb teszi, ha rögtön lefekszik és két három napig az ágyban marad és izzad. Ha nagyon erős a hurutja, két óránként tegyen lágy meleg borogatást a torkára a mellére, főfájásánál hideg borogatást a fejére; ne egyet egyebet tejjel és tápláló levelesknél, tojást és kakaót is ehetik, igyék almamustot, limonádét, esetleg, ha gyöngéget érez, egy pohár bort. De a mi a legfőbb: vegyen be háromszor naponként 1—1 gr. szalipirint ostyában, igyék utána gyorsan egy pohár citromos hársfavirág teát. Gyermekeknek elég egy-egy fél gramm salipirin s ez a szer, ha nem is csalahatatlanság az influenzának, mindazáltal rövid idő alatt megszünteti az összes tüneteit, a betegséget jóra fordítja, illetőleg a rossz fordulat bekövetkezését a leggyakrabban elhárítja. A beteg aztán, mikor jobban érzi magát, még két-három napig maradjon a szobában, mert az influenza igen könnyű visszaesni s a visszaesés még veszedelmesebb, mint az első megbetegedés. A ki gyöngékedik, vagy a kinek a tüdeje már meg volt támadva, annak kiváló gondossággal kell magát kimélnie, mivel az influenza sokkal gyorsabban végeshet vele, mint az egészségesekkel.

— Véres pisztolybárbaj. Fővárosi levelezőnk jelenti, hogy a Dienes Márton és Csajthay Ferenc szerkesztők között támadt lovagias ügyet tegnap intézték el pisztolybárbajjal. A provokálás, mint azt már táviratilag közöltem, tegnap történt, Csajthay segédei: Ivánka Oszkár és Rakovszky István képviselők útján. Dienes Hentaller Lajos és Komjáthy Béla képviselőket nevezte meg. A segédek pisztolybárbajban állapodtak meg, sima légnyélküli pisztolyokkal, egyszeri golyóváltással, 20 lépés távolságról. A célzást 10 másodpercben állapították meg. A párbaj a szabályszerű feltételek mellett a József főherceg honvédelvossági lovaglóiskolában folyt le. Mindketten egyszerre lőttek. Csajthay nem talált, ellenben Dienes golyója Csajthay mellébe frúródott s bent maradt. A seb fölötté veszélyes s végzetessé válhatik, ha esetleg ruhadarabok is hatoltak a sebbe. A lövés után Csajthayt lefektették s nyomban telefonáltak a mentőkért, kik kocsiat küldtek ki érte. Csajthay a viszonyokhoz képest elég jól érsi magát, eszméletét nem veszítette el. Konstatálták azt is, hogy Csajthay golyója a falba frúródott. Csajthay a sebesülés után maga akart a lovarda melletti szobába menni, de az orvosok ezt meg nem engedték, mert a seb nagyon vérszett. Az orvosok és segédek vitték be a szobába a súlyosan sebesültet. Itt mindjárt a seb megvizsgálásához fogtak. A golyó a jobb mellnek bimbója alatt hatolt be s a golyó bent maradt. A seb veszedelmes. Tekintettel az erős vérszóra, a mentők a sebesültet a közeli Ferenc József-kórházba szállították.

— A borhamisítás ellen. A borhamisítás ellen folyó akciónak szokot a túlzásait és kénkövéseit, melyek ellen felmerült panaszok jogosságát maga a földművelésügyi miniszter is elismerte, s melyek tekintetében minden elfogulatlan ember kell, hogy elismerje a kereskedők igazságot, — most megszünteti a kormány. Annak idején tudvalevően báró Dániel Ernő

kereskedelmügyi miniszter a bortörvény sikeres végrehajtása érdekében országsszerte megalkított borenőrségi bizottságok részére ügyrendszabályzatot készített. Több bizottság azonban tágitani óhajtott a rendeletileg megállapított hatáskörön s oly intézkedéseket vett fel ügykörébe (például, hogy a bizottság tagjai a termelők és kereskedők pénzét bármikor megvizsgálhatják, hogy a vasuti közegek a borküldeményekről a bizottságnak havonta jelentést tenni tartoznak stb. stb.), melyeknél fogva a bizottság valóságos közigazgatási hatóságot képezett volna. A kereskedelmügyi miniszter a neki bemutatott ilyen ügyrendi szabályzatokat visszautasította, azzal a megjegyzéssel, hogy a bizottságnak nincs hatósági jogköre s csak abból a célból jött létre, hogy a társadalmi uton tudomására jutott borhamisítási eseteket jelentse föl az illetékes hatóságnál és ebbeli kötelességét is akkép végezze, hogy eljárása a borkereskedelem reális érdekeit ne veszélyeztesse. Ugyancsak felkérte a kereskedelmügyi miniszter a belügyminisztert, hogy utasítsa a rendőrhatalóságokat, hogy a törvény és rendelet szigorú végrehajtása mellett tartassák szem előtt azokat a világos rendelkezéseket is, hogy csakis alapos gyamu esetén indítsák meg az eljárást, vagyis vegyenek mintát a borokból; továbbá, hogy tartózkodjanak a vizsgálat megindításának nyilvánosan való tárgyalásától; végre, hogy a hatóságok minden esetben igyekezzenek a valódi bűnöst, vagyis azt kipihatólni, aki a bort hamisította, vagy az ily bort forgalomba hozta, legyen az akár remélő, akár kereskedő. — Ez a rendelet remélhetőleg megnyugtatta a tisztességes borkereskedelmet arra nézve, hogy a borhamisítás üldözése semmiképpen sem kívánja a becsületes kereskedelem károsítását.

— Vértörszű a merénylőért. Megittuk már, hogy Karlován egy részeg utas, névszerint Gyorgyevics Vlejkó szerb földműves gyilkos merényletet követett el Gyólai István vasuti pénztáros ellen, mert a vasutról lekéselt és a pénztáros a jeyjét nem akarta visszaváltani. A merénylőt nyomban letartóztatták a vasutasok, kik közül Eisler Géza kaluz a legnagyobb bátorsággal lefogyerente a késsel hadonázó megvadult embert. Tegnap azonban a szerbek vértörszűre szövetkeztek a vasutasok ellen, hogy véres elégtételt vegyenek elfogott társukért. A szegedi ületvezetőség ugyanis a következő táviratot kapta a karlovai állomásról: „Eisler Géza kaluz a karlovai állomáson tegnap a gyilkost lefogyerente és csapatjának segítségével megkötözte. A vérengzésnél jelen volt szerbek véres bosszúval fenyegették az egész csapatot. Kérünk sürgős intézkedést a személyzet biztonságára.“ A távirat vétele után az ületvezetőségi titkár nyomban a csendőrséghez ment s ott kérte, hogy Karlovára küldjenek őrsjáratot, mert tartani lehet komolyabb összeütközéstől is. A csendőrség azonnal megtette az intézkedést, hogy Karlovára csendőrszűjáratot küldjenek a szomszédos csendőrszűparancsnokságtól.

— Nemtelen bosszu. Mislyanov István bérese volt egy torontál-szigeti földbirtokosnének, Gulicsin Lyubicának. Utóbb azonban rossz fát tett a tűzre s ezért elbocsátották a szolgálatból. A legény bosszu esküdtött s mikor egy alkalommal az asszony nem volt otthon, belopódzott a lakásába, kihordta az udarra annak összes párnáit, fehéreneműit, ágyneműit, terítőit, vásznát s előbb mindent összevagdalta elégette a nagy értékű holmikat. Az asszony közben hazajött s rémülve látta, hogy mit csinál a bosszúálló Mislyanov. Csak hogy ektor már a legény is felbőszült s revolvért rántva utána rohant volt gazdasszonyának, ki alig volt képes elmenekülni előle. Mislyanovot a csendőrség letartóztatta, mivel tartani lehet tőle, hogy megszökik s átadta a perlassi járásbírósnak.

— A Horgony-Pain-Expeller igazi, népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipfájásnál, fejfájásnál, köszvény-nél, csuszánál stb.-nél a Horgony Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapítóhatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórúknál, minő: a kolera, hanyóhasfolyás, az altestnek Pain Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szerré jó eredményel használtatott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint „Richter féle Horgony-Pain-Expeller“ vagy „Richter féle Horgony-Liniment“ kérendő és a „Horgony“ védjegyre kérünk figyelni.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése február 18-án.)

Budapest, február 18. (A „Toronto“ eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén a jegyzőkönyv hitelesítése után Madarász korelnök megemlékezett Faure Felix köztársasági elnök haláláról.

Mély csendben állott fel ezután báró Bánffy miniszterelnök és kijelentette, hogy a kormány elhatározta, hogy lemondását ő Felsője elé terjeszti. Ez a mai nap folyamán meg is fog történni. Kéri a képviselőházat, hogy addig, míg ő Felsője az új kormány kinevezését illetőleg nem intézkedik, üléseit függeszse fel. (Helyeslés.)

Madarász József korelnök kijelenti, hogy a Ház a miniszterelnök előterjesztéseit tudomásul veszi és kéri a Házat, bizza meg a korelnökséget, hogy annak idején, ha ő Felsője új kormány iránt már intézkedett, a Házat ismét összehívassa. (Helyeslés.)

Ezzel az ülés véget ért. A szabadelvű párt zajosan éltette báró Bánffyt, mire az ellenzék gunyosan hocholt és Szilágyit éltette.

A szabadelvűpárt értekezlete.

Budapest, február 18. (A „Toronto“ eredeti távirata.) Az országgyűlési szabadelvűpárt tegnap este fél 7-kor értekezletet tartott Podmaniczky Frigyes báró elnöke alatt. Az elnök üdvözlése után

Bánffy báró miniszterelnök szólalt fel, hivatkozva multkori beszédére, melyben már kifejtette a helyzet nehézségét s a kibontakozás esélyeit. A szabadelvűpárt — úgy mond — mint kívánalmat állította fel, hogy a gazdasági viszonyoknak Ausztriával való rendezése érdekében egy egyéves provizórium jöjjön létre, hasonlóképpen jóváhagyásával a január 1-e óta történeteknek, tett intézkedéseknek, illetőleg állapotoknak, továbbá hogy hasonló visszaható értelmezéssel megalkottassék a Horvátországgal létrehozandó pénzügyi provizórium egy évre; és végre, hogy az ujonczás érdekében szükséges törvények is nyugodtan legyenek megoldva. (Helyeslés.) Szónok szerint kellett követelni a költségvetés mielőbbi letárgyalását akként, hogy újabb indemnitire szükség ne legyen. Kijelenti aztán, hogy a szabadelvűpárt még mindig ragaszkodik régi feltételeihez, a melyekben benne volt azon ígért is, hogy elfogadásuk esetén meglesz a kívánt miniszterelnök-változás. Részletesen ismerteti a helyzet nehézségeit, a békétárgyalások lefolyását, az ellenzék túlköveteléseit s kijelenti, hogy a hosszúra nyult s a közhangulatra nem a legelőnyösebb ható tárgyalások nem vezettek eredményre. Konstatálja egyben, hogy a mai napon, a midőn az ellenzék a maga álláspontját a kormányhoz eljuttatta, egyben fenntartotta eddigi álláspontját, kijelentvén, hogy engedékenység tekintetében elment a legvélsőbb határig. (Nagy derűtség.) s követeléseit csak új kormányval tárgyalja tovább.

A miniszterelnök ezzel szemben kötelességének tartja kijelenteni, hogy a kormány a tárgyalások rendén felállított kívánalmaival jogosulatlan egyáltalán nem követelt, (Zajos helyeslés. Igaz! Ugy van!) sőt tekintve, hogy a szabadelvűpárt képezi ennek az országgyűlésnek nagy zömét, egyáltalában nem is állított fel olyan kívánalmat, a mihez mint többségnek ne lett volna joga. A kormányt a már felállított feltételekkel is szorosán véve letért arról az utról, a mely uton neki mint többségnek menni joga lett volna s azért is, hogy feltételeit így állapította meg, olyan engedékenységet mutatott,

melyen tulmenni egyáltalán nem lehet, ha abból kálni nem akar. (Igaz! Ugy van!)

Ennek a kijelentésével egyszersmind kijelenti a közvetítő disszidenseknek, hogy a közvetítés érdekében nekik adott mandátumot ezzel visszavonja, megköszönve eljárásukat, mert máttól fogva be van fejezve minden néven nevezendő béketárgyalás. A mi ezentul következik, az a kormány ténye, a kormány eljárása, melyért egyedül a kormány felelős.

Áttér ezentul az ellenzék sürűten hangoztatott véleményére, mely szerint a helyzet legjobb megoldása az lenne, ha a kormány elhagyná állását. Kijelenti, hogy rendes körülmények között a kisebbségnek nincs joga ilyesmit követelni, legkevésbé van pedig ahhoz, hogy a többség akaratával szemben, bizonyos feltételek mellett tegye lehetővé a képviselőházban a tárgyalást.

Mindezekből az volna a konzekvencia — fejtegeti szónok tovább — hogy maradjon régi helyén és felvegye az ellenzékkel a harcot, megmutatva, hogy egy többség, mely összetart, kötelességét ismeri és magaslátán van hivatásának, képes megtorolni a turbulens obstrukciót, a mit elítél az egész ország. És mégis, habár a logika azt parancsolja, hogy így tegyék, az ellenzékre határozottan el magam; ugymond, mivel azt akarom hinni, hogy csakugyan a személyi ellentét és ellenszenv a gát abban, hogy a béke és nyugalom helyreálljon. Ha az ország nagy érdekei nyerne vele jogos és előnyös megoldást, ha ezen személyi ellentétet kizárom a harcból, elhatároztam, hogy miniszterelnöki állásomat leteszem s bejelentem a kabinettel együtt lemondásomat.

A felsőes urnak e tekintetben szóbelileg kijelentést is tettem tegnapelőtt és elhatározásomnak megfelelően a holnap napon hivatalos alakban is előterjeszttem lemondásomat.

Kötelességének tartotta szónok ezt legelőször itt a szabadelvű pártban bejelenteni, a mely kör tagjainak barátságát, támogatását négy éven át élvezte. Kéri lemondása tudomásul vételét.

A felsőes ur, a maga alkotmányos érületétől vezéreltetve, bölcsessége által tanácsoltatva, el fogja találni az utat, melylyel a nehéz helyzetből nekünk kijutni segítsen, úgy, hogy alkotmányos életünk sérelmet ne szenvedjen s hogy parlamentarizmusunkat csorba ne érje.

Addig, míg a felsőes ur elhatározását meghozza és illetőleg a továbbiak iránt intézkedik, kötelességemnek fogom tartani — ha szabad úgy mondanom — hogy azon vezérletet, melyet mint miniszterelnök kezemben tartottam, továbbra is kezemben tarttam. (Zajos éljenzés.) Talán rövid ideig fog ez tartani, de mindenesetre úgy gondolom, kötelességem az addig, a míg egy új vezérlet állittatván be, illetőleg egy új vezérletet önnök magukévé tévén, előáll a helyzete annak, hogy én e helyről távozzán, a szabadelvű párt a maga egységében (Élénk helyeslés) ujabban és ujabban meginduljon azon az uton, melyen haladott eddig és melyen hosszú időn keresztül a magyar állam érdekeinek szolgált. (Élénk tetszés és helyeslés.)

Nem tagadom, t. értekezlet, hogy ezen eredményekből én is kérek egy bizonyos részt. (Szünni nem akaró, lelkes éljenzés és taps.) Azt gondolom, hogy nem lesz tőlem szerénytelenség, ha azt mondom, hogy azon négy év alatt, mióta szerencsém van e pártnak vezére lenni, mint Magyarország miniszterelnöke, egyszer-mászor diadalról diadalra vezettük a szabadelvű pártot, (Igaz! Ugy van!) és az elért eredményeket szégyenlenünk nincs okunk. (Élénk tetszés és helyeslés.)

Az ellenzék sajtója s az ellenzéki vezérférfiak szerint ugyan a kormány nem tett semmit, de hát azt elbirálni az utókor

lesz hivatva, nem pedig az a párt, mely lábbal tiporja az alkotmányosságot.

A kormány lemondását be fogja jelenteni a Háznak s lépéseket tesz az iránt, hogy ne legyen addig országgyűlés, a míg a Felsőes meg nem biz valakit az új kabinet megalakításával.

Nem akar az értekezlettől, barátaitól végkép elbucszni, hiszen a mint együtt voltak jóban, rosszban, együtt maradnak ezentul is, csak arra kéri a szabadelvű pártot, hogy tartsa meg eddigi szeretetében, barátságában. (Hosszas, szünni nem akaró lelkes éljenzés és taps.)

Radó Kálmán röviden válaszol a miniszterelnök beszédére. Szónok a becsületes és tisztességes béke barátjának vallotta magát, a mely biztosítja a parlament munkásságának normális folytatását s kivezeti az országot a törvénytelen állapotból. Sajnálja a miniszterelnök távozását, mint a hogy az egész ország sajnálkozása kíséri báró Bánffy. Kijelenti, hogy az elfogulatlan történetirő Bánffy négy éves kormányzatát azon megtisztelő epitetonnal fogja illetni: „A legnagyobb nemzeti kormány”. Végül a kormány magatartásáért őszinte köszönetét és elismerését fejezi ki. (Felkiáltások: Halljuk Tisza Kálmánt!)

Tisza Kálmán: Azon válasz után, a melyet a miniszterelnök szavaira Radó adott s a mely a szabadelvű párt minden tagjának szívéből szólt, feleslegesnek tartja részéről a felszólalást.

Podmaniczky Frigyes báró végezetül határozatilag kimondja, hogy az értekezlet mély sajnálkozását fejezi ki a fölött, hogy meg kell válnia attól a férfitől, a kinek vezérlete alatt babért babér után szerzett. Kötelességét teljesíti, midőn kéri a pártot, hogy ha valamikor, úgy most tartson össze. Tekintsen el minden személyi kérdéstől s tekintse egyedül a hazai érdekét, követve báró Bánffy példáját, ki a pártnak négy éven át hű vezére volt. (Szünni nem akaró éljenzés.)

Erre valamennyi jelenvolt az elnöki emelvény elé tódult, hogy báró Bánffyval kezert szoritson. Az első, ki meleg kézszoritást váltott vele, Széll Kálmán volt, utána Tisza Kálmán, Falk Miksa stb.

A párt java-része öreg estig együtt maradt a körben s nagy megindultsággal tárgyalta a nap eseményeit.

Elhunyt főhercegnő.

Budapest február 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják, hogy a hetek óta betegeskedő Mária Immaculata főhercegnő ma délelőtt meghalt.

Szerkesztők párba.

Budapest, febr. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Dienes Márton (Egyetértés) és Csajthay Ferenc (Budapesti Hírlap) egy hírlap polemia miatt tegnap este pistolypárba vittak, melyben Csajthay súlyosan megsebesült. Allapota életveszélyes. A golyó, mely a jobb mellbimbó alatt hatolt a testbe, mindkét tüdőszárnyat átjárta és bal válla alatt megakadt.

Az elnök halálához.

Budapest, február 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból jelentik: Az orosz nagykövet a cár és cárné nevében Faure ravatalára két koszorút helyezett e felirással: Szövetségünknek és barátunknak. Miklós cár, Vilmos császár és Umberto király, valamint Viktória királynő táviratilag kifejezték részvétüket Faure özvegyének.

Az utód.

Budapest, február 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisi telegrammok szerint Meline elfogadta az elnökségre való jelölést. Az első szavazásnál tehát Meline és Loubet fognak mérkőzni.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1899. február 17.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilo	100 kilogr. ára		kilo	100 kilogr. ára		
		frtől	frtíg		frtől	frtíg	
Bánsági	uj	76	9.90	10.—	80	10.40	10.45
Tiszavidéki	„	76	10.10	10.45	80	10.45	10.55
Pestvidéki	„	76	10.05	10.15	80	10.40	10.50
Bácskai	„	76	10.20	10.25	80	—	—
Rozs	uj	elsőrendű	70—72	8.—	8.05	7.85	7.95
„	„	másodrendű	—	—	—	6.40	6.40
Árpa	„	takarmány	60—62	6.70	6.70	6.70	6.70
„	„	égetni való	62—64	6.70	6.70	6.70	6.70
„	„	sűrfőzésre való	64—66	7.70	7.70	7.70	7.70
Zab	„	—	39—41	5.80	5.80	5.80	5.80
Tengeri	ó	bánsági	—	5.55	5.55	5.55	5.55
„	„	másnévű	—	5.80	5.80	5.80	5.80

Határidő-üzlet.

Budapest, február 18. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat kielégítő, vételkedv lanya, forgalom 10.000 mm., Kötetett:

Buza márciusra	9.78—9.79
„ áprilisra	9.55—9.56
Rozs	8.58—8.59
Tengeri májusra	4.70—4.71
Zab márciusra	5.79—5.81
Repce augusztusra	12.10—12.20

VASUT-ÜGYEK.

18.348/99. e. II. sz. Magy. kir. államvasutak.

H i r d e t m é n y.

Osztrák-magyar-avájei átmeneti forgalom. (Dijmérséklés gabona stb. küldeményekre magyar állomásokról délfraanciaországi állomásokkal való forgalomban.)

Folyó évi március hó 1-től visszavonásig, legkésőbb azonban 1899. december 31-ig való érvényesüléssel gabona, hüvelyesek, maláta, valamint olajmagvak szállítására az 1896. évi augusztus hó 1-től magyar állomásokról Genf átmenetileg fennálló kivételes díjszabás közvetlen díjtételei visszatérítés ujján oly gabona stb. küldeményekre is nyerne alkalmazását, melyek Genfben 5000—5000 kgr. mennyiségekre felosztva, a díjszabási füzet 31—58. oldalán foglalt állomási jegyzékben (a), b), c), d) és e) csoport alatt) megnevezett különböző franciaországi állomásokra tovább küldetnek.

Ilyen küldemények az osztrák magyar-avájei kötélekforgalomban fennálló III. rész 2. füzetében alapján Genf állomásig, a Genf helyben állomásra mindenha érvényes díjtételek alapján számoltatnak el.

A Genf helyben állomásig legalább 10 000 kgr. felosztott fuvardíj, visszatérítendő utján azon fuvardíjra less visszavezetve, mely fizetendő volna, ha a Genfben 5000—5000 kgr. képesű részküldemény az 1896. évi augusztus 1-től érvényes kivételes díjszabás a) b) c) d) és e) csoport díjtételei alapján küldeményenként legalább 5000 kg. súly mellett számoltatnak volna el, feltéve, hogy a Genfig kocsis és fuvarlevelel szállított súlymennyiség a Genftől továbbítandó részküldemények össz súlyával beigazolható módon megegyezik s egyebekben a fent megnevezett kivételes díjszabásban foglalt határozományok betartatnak.

Ezen díjmérséklés oly küldeményekre is engedélyeztetik, melyek a kivételes díjszabásban felsorolt valamely közbeneső állomás tárházában betároltatnak, illetve reexpeditáltak.

A visszatérítés az alább megnevezett okmányok bemutatása mellett teljesítetik, u. mint:

a) A magyar feladási állomástól Genfig szóló eredeti fuvarlevél és

b) Genftől a francia rendeltetési állomásig továbbított megfelelő részküldeményről kiállított fuvarlevél másodpéldányok bemutatása mellett.

Ezen okmányok legkésőbb 1900. március hó 31-éig a magyar feladási állomásnak igazgatóságánál vagy a Jura Simplon vasut igazgatóságánál bemutatandók.

Budapest, 1899. február hó 9-én.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága egyszersmind a részes vasutak nevében is. (Utánnyomás nem díjazatik).

VASUT-ÜGYEK.

3275. sz. I.

Magyar királyi államvasutak.
Üzletvezetőség Aradon.

Pályázati hirdetmény.
(Terméskő biztosítása iránt.)

A magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetősége az alábbi táblázatban foglalt és 1899. esetleg 1900. és 1901. években szükséges terméskő mennyiségek szállítását szándékosik biztosítani.

A biztosítandó szándékolt anyag		
megnevezése	egység	mennyisége köbméterben
Terméskő nagyobb darabokban	m ³	15.000
Terméskő kisebb darabokban	m ³	2.000

A táblázat magában foglalja az évenként előreláthatólag szükségelt mennyiségeket, azonban a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének jogában áll a fent kitüntetett mennyiségeket a végleges átengedés alkalmával 50% kal csökkenteni, avagy a szállítási év folyamán 50%-kal felemleni.

A fenti terméskő ajánlattételéhez szükséges ajánlati űrlapok pályázati feltételek az alábbi felsorolt hivataloknál és az összes kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők, míg az általános szállítási feltételek csakis készpénzfizetés mellett a magyar kir. államvasutak nyomtatványtárából (Budapest Andrásy-ut 73/75. szám) 25 krnyi áron szerzethetők meg.

Az ajánlatok a különcélra szerkesztett ajánlati űrlapon teendők.

A szállítás az anyagok szállítására fennálló 122291/96 számú általános, valamint az aradi üzletvezetőség részéről egyidejűleg kiadott pályázati feltételek alapján eszközözendő, mely feltételek a pályázati határidőig alulírt üzletvezetőség anyag és leltár beszerzési osztályánál ingyen megszerezhetők, valamint a magyar kir. államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségnél naponként és hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az 50 kros magyar kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok ezen alábbi külfölddel:

„Ajánlat terméskő szállítására 3275/99 számhoz” 1899. évi március hó 8-iki déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének általános osztálya főnökéhez benyújtandók, vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5% a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1899. évi március hó 7-ike déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál teendő le, esetleg oda posta útján küldendő be.

Aradon, 1899. évi február havában.

Az üzletvezetőség.

(Utányomat nem díjazatik.)

Hirdetések.

Hirdetmény.

A vagyombukott „Délmagyarországi növényolajgyár szövetkezet” esődügyének alulírt tömeggondnoka közlése, hogy a nevezett szövetkezetnek a Temesvár melletti Vadászerdő községében 3. sz. tjkvben felvett gyári telek, azon álló gyári épületek és berendezései zárt ajánlatok útján eladatnak. Megjegyzetjük, hogy a vagyombukott cég gyári épületei és gyári felszerelési teljesen a modern technika kivánalmainak felszerelt gőzmalomból és növényolajgyárból áll. A növényolajgyár különösen a Temesvár vidékén természetett ricinus magvak feldolgozására van berendezve és a földmívelésügyi kormánytól évi 5000 ft subventióban részesül.

A zárt ajánlatok 1899. évi február 27. napjának déli 12 óráig alulírt tömeggondnok kezéhez nyújtandók be.

Ajánlatok tehetők:

1. A esődleltár 1-131. folyó számai alatt összeirt vadászerdei 3. sz. tjkvben felvett telekre, azon álló gyári épületekre, az összes gőzmalom és növényolajgyári

berendezésekre. Ily ajánlat 4000 ft bánatpénzzel szerelendő fel. Megjegyzetjük, hogy az olajgyári felszerelés teljesen új.

2. Ajánlat tehető külön a növényolajgyárra, felszerelésére és megfelelő telekrészre. Ily ajánlat 2000 ft bánatpénzzel látandó el.

3. Ajánlat tehető külön a gőzmalomra, annak teljes felszerelésére és épületrészre, valamint telekrészre. Ily ajánlat szintén 2000 ft bánatpénzzel látandó el.

4. Ajánlat tehető a vadászerdei 3. sz. tjkvben felvett telekre és rajta lévő összes épületekre. Ily ajánlat 2000 ft bánatpénzzel látandó el.

5. Ajánlat tehető külön csak a gőzmalom és olajgyár felszerelésére, (telek és épület nélkül.) Ily ajánlat ugyancsak 2000 ft bánatpénzzel látandó el.

Bővebb felvilágosítással szolgál alulírt tömeggondnok vagy pedig a helyszínén az üzemben levő növényolajgyár és gőzmalom üzletvezetője.

Temesvárott, 1899. évi január 10.

Dr. Frecot Menyhért,

(199-3.1.)

ügyvéd,
mint a vagyombukott „Délmagyarországi növényolajgyár szövetkezet” tömeggondnoka.

Kiadó lakás.

A Mátyás király-utca 8. számú házban egy 3 szobából és mellékhelyiségekből álló

utcai lakás

f. évi május hó 1-től kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad

Dr. Pollák Győző,

Török Pál gondnoka.

197-1.1

Padlózatok magánfényezése.

Fritze O. borostyán-olaj-fényfesték,

mely ugy tartósság, keménység, mint fényben minden eddigi gyártmányokat felülmul.

Fritze O. borostyán-olaj-fényfesték

szárad, jótállás mellett, 6 óra alatt.

Fritze O. borostyán-olaj-fényfesték

kiadóbb, mint az összes versenyyártmányok; 1 kgr. elég 16 m² méternyi területnek egyszeri be-mázolására;

tehát használatban a legolcsóbb.

Nagybecskereken Amend Rezsőnél kapható.

192-5.1

Olcsó tűzifa!

Kapható Nagybecskerek-Bégapart állomáson.

Elsőrendű száraz gyertyán-hasábbfa öle 13 ft.

Elsőrendű száraz bükkfa öle 12 ft.

Kezelési illeték köbméterenkint 3 kr. (4 köbméter == 1 öl.)

A t. cz. vevők sziveskedjenek a fa kiszolgáltatása miatt Zádubán Gyula bégaparti állomásfőnökhöz fordulni. 161-10.10

Megrendelések Eckstein M. szállító-czégnel is eszközölhetők.

Még sohasem létezett!

100.000
koronát

lehet az Ujságíró-sorsjegyek utolsó huzásánál, mely
már jövő héten
kedden február **21**-én fog okvetlenül megtartatni,
egy koronával nyerni. (168-6.4)

Főnyeremény 100.000 kor., 10.000 kor. stb. stb.

**Egy sorsjegy ára
egy korona.**

Sorsjegyek kaphatók: az összes bankokban, váltóházakban, dohánytőzsdekben és ezen lap kiadóhivatalában.

HOFF maláta- készítményei gyengék és betegeknek.

Hoff János maláta egészségi itala.

Általános elgyengülésnél az alhasi szervek rendellenes működésénél, mell- és gyomorbántalmaknál, nemkülönben a lábadozóknak legjobban bevált és legjobb ízű erősítő szere. Egy palack ára 75 kr. — Öt palack bérmentve 3.75 kr.

Tíz éve, vagy már régebb idő óta használom az Ön maláta egészségi sörét és egyéb maláta készítményeit. Ezek az egyedüli szerek, melyek feleségemnek visszaadták az egészséget.
Böger, Bécs, Hofmühlgasse.

Hoff János sűrített maláta kivonata.

Tüdőbántalmaknál, gégehurtnál, úgy mint idült köhögésnél; főleg a gyermekek légzési szerveinek megbetegedésénél a legjobb sikerrel alkalmaztatik. Ize nagyon kellemes.

Egy üveg ára 1 frt. — Öt üveg bérmentve 5 frt.

Maláta kivonat készítményei valóban jó és hatásos szerek. Küldjön tehát ismét 5 üveg maláta kivonatot, 1 font maláta csokoládét és 1/2 zacskó maláta kivonat mell cukorkát.
Fischer G. órnagy Nagy-Várad.

Hoff János

maláta egészségi csokoládéja.

Gyengeség, vérszegénység, idegesség, álmatlanság, étvágytalanság, kettőben bevált. Rendkívül jó ízű és tápláló. Gyenge gyermekek igen jó eredménnyel használják.

Egy csomag ára 1 frt.

Maláta csokoládéja a legkitűnőbb a mit ismerem. Ezen kellemes ízt idült gyomor — illetve emésztési zavaroknál, sápkórú és általános gyengeség, mindenkor jó eredménnyel alkalmazom.
Dr. Nicolai orvos, Triebel.

Hoff János

maláta-kivonat mell cukorkái.

Köhögésnél, rekedtségnél, elnyálkásodásnál, főleg tüdőhurtnál utóérhetlen hatása. A valódi maláta mellcukorkákat emésztési zavar nélkül tetszés szerinti mennyiségben lehet használni.

Egy doboz ára 10 kr., egy zacskó 30 kr.

Csodálatos volt maláta kivonat mell cukorkáinak hatása makacs köhögésem ellen. Zedlitz-Neutirch lovag, Waldenburg.
Gzokorkái feleségem köhögésén és astmatikus bántalmain kitűnően segítettek.
Busch plébános, Weischütz.

Raktár Nagy-Becskerek: Moczkovcsák D., Kellner József, Erős és Halász. Benkovich gyógyszerháza; Schnitzler Lipót, Zimmerer Antal, Ármbruster, Schlesinger Gerson, csemege és fűszerkereskedésében.

Magyarország kizárólagos főraktára: Török József gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12.
Készítmények árjegyzékkel bérmentve és ingyen

21—20.11

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER

Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves háziszere ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvény, csúszás, fagyasszaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszere, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerháza készletben van; főraktár: Török József gyógyszerháza Budapest. Elvételére alkalmasan igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utána at van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzék nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és TSA, esz. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT (Thüringia).

Raktár: Benkovich Mihály gyógyszerháza N.-Becskerek. 8—40.21

Hirdetések

felvételnek a

„Torontál”
kiadóhivatalában.